1. Безена І. М., Савич А. В. Деколонізація змісту історичної освіти: питання національних інтересів та безпеки. Суспільство та національні інтереси: журнал 2024. № 4 (4). С. 261-275. https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4(4)-261-275

2. Герчанівська П. Е. Деколонізація суспільства: український поворот. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 1. С. 32–41. DOI 10.32461/2226-3209.1.2024.301962

3. Хоменко О., Маруховська-Картунова О. & Тішко Л. (2023). Аналіз фальсифікацій історичних фактів та подій в історії України російською пропагандою. Журнал Вісник науки та освіти, 10 (16), 1138-1156. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10(16)-1138-1156

МОВНА ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Лановенко В. О.
студентка 2 курсу фахового бізнес-коледжу
ПВНЗ “Європейський університет”
Мовчан О. В.
викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
ПВНЗ “Європейський університет”

Тема мовної деколонізації української молоді набуває особливої актуальності в умовах російсько-української війни. Мова стала одним із центральних інструментів у боротьбі за національну ідентичність та незалежність, оскільки саме вона визначає культурну і політичну свідомість народу. Після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну у 2022 році мовне питання перестало бути суто культурним і набуло виразного політичного характеру. Відмова від російської мови стала не лише особистим вибором, але й політичним жестом.

Усвідомлення українцями себе як єдиної нації з багатою мовою, великою культурною спадщиною й визначним потенціалом створювати сучасний і конкурентоздатний культурний продукт, повчальною й складною історією, яку ще належить осмислити й передати нащадкам, відкритістю й повагою до світових релігій ще більше міцніє в годину непримиренної боротьби зі страшним злом російського фашизму.

Випробування війною виявило, що українці усвідомлюють себе як громадянську націю та ідентифікують європейцями не лише за географічною чи історичною ознакою, а за покликанням захищати європейські цінності — свободи,

справедливості та гідності — зі зброєю в руках від ворога й шляхом чесних, професійних дебатів із партнерами та союзниками.

Висока ціна, яку українці платять за свою свободу та безпеку Європи, так само високо ставить планку для політики, яка має плекати й розвивати національну ідентичність.[1]

Мова стала частиною протидії російській агресії, а молодь, як головний рушій змін, відіграє вирішальну роль у цих процесах. Молодь - рушійна сила, вона активно долучається до відновлення національних цінностей та зміцнення мовної ідентичності.

Зміна мовної поведінки молоді стала важливим показником деколонізації. Все більше молодих людей, які раніше говорили російською, обирають українську мову як засіб комунікації у навчанні та повсякденному житті. Цей перехід став символом патріотизму і вираженням активної громадянської позиції. Для багатьох відмова від російської мови є жестом підтримки національної єдності та боротьби за незалежність України. Існують численні приклади ініціатив, що допомагають у цьому процесі. Наприклад, громадська організація «Український ПЕН», яка об'єднує письменників, журналістів і культурних діячів, активно популяризує українську мову через літературні фестивалі, книжкові виставки та культурні події, а також «Пласт» - українська скаутська організація, яка відіграє важливу роль у вихованні патріотичної молоді, яка спілкується українською мовою та дотримується національних традицій.

Медіапростір також став важливим інструментом мовної деколонізації. Українські засоби масової інформації, зокрема телебачення, радіо та інтернет-медіа, створюють україномовний контент, який стає дедалі популярнішим серед молоді. Соціальні мережі, такі як: TikTok та Instagram - потужні платформи для популяризації української мови серед молодих людей. Багато українських блогерів, музикантів і митців активно популяризують українську мову у своєму контенті, відходячи від російськомовного наративу. Наприклад, у TikTok можна знайти популярних україномовних блогерів, які з гумором та креативом пропагують використання української мови, залучаючи велику аудиторію. Наприклад, Андрій Шимановський – популярний україномовний блогер з 172 тисячами підписників в Instagram і понад 285 тисячами в TikTok. Він створює короткі, кумедні відео, які допомагають запам'ятати правила української мови, позбутися російських кальок та вивчити нові синоніми. Окрім освітнього контенту, Андрій організовує мовні марафони, зокрема на підтримку ЗСУ, перераховуючи половину зібраних коштів на армію.

Це допомагає поширенню української культури та мови серед молоді, роблячи їх не лише частиною українського інформаційного простору, але й важливою складовою світових платформ. Молодь активно долучається до відродження української культури, музики, літератури, театру та кіно, що сприяє зростанню інтересу молоді до своєї культурної спадщини. Наприклад, такі культурні події, як «Книжковий Арсенал» у Києві, що є міжнародним літературним фестивалем, та «Atlas Weekend», великий музичний фестиваль, збирають тисячі молодих українців, які прагнуть спілкуватися та творити українською мовою. Такі події допомагають популяризувати українську культуру не лише серед українців, а й за кордоном.

Громадські організації та молодіжні рухи відіграють значну роль у процесі мовної деколонізації. В Україні існує низка ініціатив, які пропонують безкоштовні курси української мови для тих, хто бажає перейти на українську. Наприклад, проєкт «Є-Мова», який пропонує онлайн-курси української мови, допомагає всім охочим вивчати мову з будь-якого куточка світу.

Отже, мовна деколонізація української молоді є критично важливим процесом у формуванні нової української нації. Це не просто відновлення мови, а й відновлення історичної правди, національної ідентичності та культурної спадщини. Молодь демонструє свою готовність підтримувати рідну мову та культуру, відмовляючись від колоніальних наративів і активно працюючи над формуванням нової національної свідомості. Мовна деколонізація стає важливою частиною боротьби за незалежність і суверенітет, адже мова — це не лише засіб комунікації, а й символ національної гідності та ідентичності.

Список використаних джерел

1. https://uareforms.org/pages/new-page-651
2. https://www.identity.org.ua/events/chomu-nam-potribna-movna-dekolonizatsiia-ta-iak-uspishno-proity-tsei-shliakh/
3. https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2010/153676